

XXVI. EKE Vándortábor – 15. túra

Honismereti kerékpártúra

A zágoni és zabolai Mikes család, valamint Kőrösi Csoma Sándor nyomában

(július 27., csütörtök)

Túraútvonal: Tábor - Zágon - Csomakőrös - Kovászna - Zabola - Gelence - Székelypetőfalva - Szörccse - Orbaitelek - Lécfalva - Tábor

Távolság: 85km, szintkülönbség: +/- 475m

Menetidő: 10-11 óra

Jellemzés: Közepes kerékpáros túra, 1/3-a aszfalton, 2/3-a köves- és földúton.

Túravezetők: Kozma Zoltán 0740012081

Ferencz Attila 0740775868

Farkas Sándor 0754854114

A második napra tervezett biciklitúránk egy kellemes, ám ugyanakkor kiadós, bőséges honismereti töltettel rendelkezik.

A táborból elindulva a DN13E-es nemzeti műút fele vesszük az irányt, majd eltérünk balra. A Nagy Borosnyói letérőnél jobbra fordulunk a DJ121A majd a DJ121D jelzésű műutat követve egészen Zágonig.

- A Mikes-Szentkereszthy-kastély valószínűleg 17. századi eredetű, mai formáját a 18. század elején kaphatta. 1902-ben átalakították.
- Itt született 1690-ben Zágoni Mikes Kelemen, Rákóczi hadapródja, majd kamarása, szobra a kastély közelében áll, egykori szülőháza helyén emlékoszlop található.
- Ugyanitt született 1805-ben Nagy Tamásné Szotyori Vajna Terézia 1848-49 egyik hősnője. De Zágonhoz köthető Csutak Vilmos muzeológus, tanár is, aki 1874-ben itt látta meg a napvilágot. Szabó Katalin (sz. 1968), a többszörös olimpiai bajnok tornászcsillag is zágoni születésű.
- Kiss Manyi színművésznő itt töltötte gyermekéveit.

A Mikes család egyik jelentős épülete, a zágoni kúria már a 17. században állt, ezt bizonyítja egy 1632-es évszámmal és B.M. és E.D. monogramokkal ellátott gerenda. Itt született Mikes Kelemen, ezt egy felirat is bizonyítja, amely a 20. század eleji átalakítások során került elő. Az épület valóban az ő tulajdonában állt, birtokainak elkobzása után a Szentkereszty családhoz került. Ebből az alkalomból, 1716. december 26-án írták össze a birtok javait, innen ismerjük az épület 18. századi állapotát.

A kastély mai formáját 1903-ban nyerte el, báró Szentkereszty Zsigmond átalakításai során.

A deszkakerítéssel övezett telken zsúppal fedett kőház állt, amelynek bejárata a legnagyobb terembe, a palotába vezetett. Ebből mindhárom irányba helyiségek nyíltak, több közülük boltozott, az udvarház feltehetően kétraktusos volt. Elhanyagolt, rossz állapota miatt, a palota mennyezetét alá is kellett támasztani. A 19. század végéről ismert archív fotókon látható, hogy a kúriának két hagymakupolája is volt. Ilyet ma már csak Imecsfalván láthatunk. Az épület magas, dupla teteje megőrizte a 18. századi jelleget, ám a kisebb ámbitus helyére egy nagyobb, oszlopos tornác került a főhomlokzat közepére. Az ablakkeretek íves, egyszerű vakolatkeretet kaptak. A belső elrendezés is megváltozott. Az épület középtengelyébe széles hall került, így a szobák mérete csökkent. Egy 19. századi fotón látszik, hogy az épület előtt különleges növények voltak, köztük egy kaktusz is.

Jelenleg a zágoni múzeum működik a kastélyban, Mikes Kelemen, Csutak Vilmos és Kiss Manyi színésznő emlékszobáival. Az egykori magtárat vendégházzá alakították át.

Ugyancsak a községben található a Zágoni két Mikes tölgy.

A DN13E-es nemzeti úton haladunk tovább Kovászna üdülő város irányába, érintve Papolcot és Csomakőröst. Itt született 1784-ben Kőrösi Csoma Sándor Ázsiakutató, nyelvész, szobra 1972 óta a falu központjában áll. A kultúrotthonban levő emlékszobában Kőrösi Csoma kiállítás tekinthető meg. A református templom valószínűleg 14. századi eredetű, 1779-ben újjáépítették, majd 1815 és 1830 között

átalakították. Kovászna város a történelmi Orbaiszék székhelye, földrajzi adottságainak, mofettáinak és ásványvizeinek köszönhetően jelentős fürdőhellyé nőtte ki magát; 1952 óta város, 1968 óta Kovászna megye névadó települése. Elhagyva Kovászna városát Zabolára gurulunk. Itt megtekintjük a következőket:

Református erődtemploma 14. századi, melyet a 16. században átépítettek. A templom az egykori Páva falu területén fekszik, szentélyén a falu címere látható. 1666-ban és 1778-ban tornyát újjá kellett építeni, majd az 1802. évi földrengés után le is kellett bontani, és 1847-ben készült el az új. 16. századi védőfalait 1838-ban alacsonyították le. Az erődtemplom valószínűleg egy korábbi vár felhasználásával épült, melyet egykor vizesárok és lőréses bástya védett. A templom északi falrészét az 1977-es földrengésben leomlott, de helyreállították. A római katolikus templom 1860-ban épült a Szent Kereszt tiszteletére, a hívek addig a Mikes-kastély melletti kápolnát használták, melyet az 1850-es években bontottak le. Mikes Benedek építtette, felhasználva a Mikes-kastély kertjében levő egykori, kápolna kőanyagát. A Mikes-kastély valószínűleg a 15. században épült, de 1629-ben már biztosan állott. Itt nevelkedett 10 éves koráig Zágoni Mikes Kelemen, II. Rákóczi Ferenc titkára. A kastélyt 1867-ben gr. Mikes Benedek átalakította. Itt született a Mikes család több neves tagja. 34 ha angol parkja arborétum. A parkban nyugszik gróf Mikes Kelemen honvéd ezredes, aki 1849. január 21-én Nagyszében ostromakor esett el. 1848-ban július végétől nagy szerepet játszott az úgynevezett „Kossuth”, a későbbi Mátyás-huszárezred megszervezésében és vezetésében. Síroltját 1944 után többször kifosztották, végül lebontották. 1998-ban avatták fel emlékművét.

Zabolát elhagyva, Gelence irányába gurulunk, érintve Harajt. Gelencén a Szent Imre herceg tiszteletére szentelt római katolikus temploma 1245 körül épült, a 15. században és a 16. század elején gótikus stílusban átalakították, kazettás mennyezete 1628-ban készült. Lőréses erődfal övezi. 1802-ben a földrengés súlyosan megrongálta, 1858-ban be kellett zárni. Tetejét 1913-ban javították, majd 1932-ben teljesen helyreállították. A templomot 1330 körül készült híres falfestmények díszítik.

A guruló csapat innen nyugat irányába veszi útját, a tábor fele, köves és földes úton. Útközben egy jól megérdemelt lábáztatásban lesz részünk a székelypetőfalvi Népi lábáztatóban (ha nincsen kiszáradva). A pihenés után érinteni fogjuk Szörcsét, Orbaiteleket, Lécfalvát és Bitát, majd a tó észak-keleti partján visszagurulunk a táborba.

